

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY MIEJSKIEJ WYSOKIE
MAZOWIECKIE
NA LATA 2016 – 2022**

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2016 – 2022 jest strategicznym dokumentem, określającym długofalowe kierunki interwencji rozwoju, obszary wsparcia oraz działania które przez władze miasta określone zostały jako niezbędne do realizacji strategicznych celów rozwojowych. Niniejsza strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty lokalnej.

Strategia przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego. Szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy zewnętrznych i środków własnych miasta.

Strategia rozwoju Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2016 – 2022 jest spójna z krajowymi oraz regionalnymi dokumentami strategicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, oraz średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020. Proponowane kierunki i cele są zgodne z horyzontalnymi zasadami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

I. WIZJA ROZWOJU GMINY MIEJSKIEJ WYSOKIE MAZOWIECKIE

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020.

Motto przewodnie Strategii: w harmonii z naturą i pełne wdzięku, kryje za sobą zieloną, otwartą i dostępną gminę.

Miasto znajduje się w otoczeniu terenów typowo rolniczych. Duża część obszaru miasta stanowią użytki rolne oraz lasy i zadrzewienia. Mimo, że samorząd miasta dba o rozwój społeczny i infrastrukturalny nie zapomina przy tym, że walorem jej terenów jest środowisko przyrodnicze. W tym celu podejmowane są zadania sprzyjające ochronie środowiska naturalnego (min. modernizacja kolektora głównego, budowa oczyszczalni ścieków, rekultywacja części składowiska odpadów), rozwojowi zieleni miejskiej (modernizacja parków miejskich) oraz zapewnienie jak najlepszej kondycji istniejącym terenom rolnym. W mieście przeprowadzono szereg inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii i planowane są kolejne.

W mieście istnieje sieć dróg różnej kategorii: gminne, powiatowe, droga wojewódzka oraz krajowa. Od wielu lat samorząd realizuje zadania mające na celu poprawę dostępności miasta. Przebudowywane są drogi miejskie i powiatowe na terenie miasta. Inwestycje te poza poprawą dostępności mają na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego. Zgodnie z Regionalnym planem transportowym województwa podlaskiego na lata 2014-2020 realizowana będzie również przebudowa drogi wojewódzkiej nr 678 Roszki Wodźki – Wysokie Mazowieckie. W odległości ok 7 km od gminy znajdują się tory kolejowe o znaczeniu międzynarodowym. Miasto chciałoby przeprowadzić kolejne inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej celem poprawy dostępności miasta jak również zwiększenia bezpieczeństwa ruchu.

Miasto stwarza warunki dla rozwoju przedsiębiorczości. Jednym z najważniejszych aspektów jest fakt posiadania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta. Pozwala to na szybkie działania infrastrukturalne dla przedsiębiorców. Dzięki środkom unijnym zostały uzbrojone tereny inwestycyjne, które następnie przyczyniły się do powstania i rozwoju do chwili obecnej 4 dużych firm. Celem miasta jest dalsze podejmowanie działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości w mieście.

Miasto jest otwarte na współpracę z krajami unii europejskiej, jak również z krajami zza naszej wschodniej granicy. Obecnie współpraca dotyczy raczej strefy kulturalnej. Miasto ma swoje miasta partnerskie Wysokie na Białorusi, Mejszagola na Litwie oraz Alpiarca w Portugalii.

Wstępnie przeprowadzone prace analityczne pozwoliły na zidentyfikowanie obszarów o cechach obszarów zdegradowanych. Charakteryzują się one występowaniem zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, jak również niskim poziomem przedsiębiorczości oraz niewystarczającą jakością przestrzeni publicznych. Działania podejmowane w zakresie rewitalizacji będą miały za zadanie wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysu w oparciu o aktywizację lokalnej społeczności i wykorzystanie lokalnych potencjałów.

Wszystkie działania przewidziane w Strategii mają za zadanie wzrost przedsiębiorczości w mieście, poprzez jej otwartość, dostępność i harmonię ze środowiskiem przyrodniczym oraz wspomaganie wszelkich działań społecznych jako jeden zrównoważony system.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO GOSPODARCZA NA TERENIE GMINY

1. Ogólna charakterystyka miasta.

Strategia obejmuje całą Gminę Miejską Wysokie Mazowieckie. Położona jest ona w województwie podlaskim na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej, nad rzeką Brok. Wysoczyzna stanowi węzeł wodny, którego wody rozchodzą się do Bugu i Narwi.

Miasto Wysokie Mazowieckie położone jest przy drodze Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Białystok, w odległości 50 km od Białegostoku, 120 km od Warszawy i 100 km od wschodniej granicy.

Powierzchnia miasta wynosi 1520 ha, z czego:

- 611 ha (40,20%) stanowią użytki rolne,
- 244 ha (16,5 %) – lasy i zadrzewienia,
- 238 ha (15,66%) – tereny osiedlowe i komunikacyjne,
- 8 ha (0,5 %) – wody,
- 5 ha (0,33 %) – nieużytki.

Miasto Wysokie Mazowieckie ma ok. 10 tys. mieszkańców.

2. Środowisko przyrodnicze

Warunki klimatyczne są typowe dla północno wschodniej Polski. Panuje tu klimat umiarkowany przejściowy z wyraźnym wpływem czynników kontynentalnych, charakteryzujących się surowością warunków. Wynika to z kresowego położenia Niziny podlaskiej w stosunku do innych regionów polski, oraz południkowym ukształtowaniem powierzchni umożliwiającym swobodną wędrówkę kontynentalnych mas powietrza znad północno wschodniej Europy i centralnej Rosji. W rezultacie mamy małą bezwładność termodynamiczną, niższą średnią temperaturę roczną ($6,9^{\circ}\text{C}$) i dużą amplitudę jej zmian na przestrzeni zimy i lata (22°C). Okres wegetacyjny jest ściśle związany z temperaturami dobowymi i wynosi 200-210 dni. Zimy zazwyczaj są mroźne i relatywnie długie. Bardzo niekorzystne dla roślin są wiosenne przymrozki pojawiające się nawet w I połowie maja. Okres występowania przymrozków jest dość długi i trwa w ciągu roku średnio 130-140 dni. Bardzo ważnym elementem klimatycznym jest ilość i rozłożenie opadów. Na podstawie danych lokalnej stacji agrometeorologicznej w Szepietowie średnio w roku notuje się 560-570 mm opadów meteorologicznych, skupionych głównie w okresie od kwietnia do września (60 %). Jest to zjawisko korzystne w aspekcie agrotechnicznym gdyż zaspokaja potrzeby roślin w okresie wegetacji. Okres nasilenia opadów przypada zazwyczaj na lipiec.

Region północnej części Podlasia, w której to znajduje się miasto Wysokie Mazowieckie ma charakter rolniczy. Tradycja i szczególne położenie geośrodowiskowe determinowały ten kierunek rozwoju od wczesnych form osadnictwa.

Obszar miasta wyniesiony jest od około 130,0 m do 154,0 m npm i należy pod względem morfologicznym do typu rzeźby polodowcowej położonej a zasięgu młodszych faz recesyjnych glacistadiału Wkry z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. W rzeźbie dominują powierzchnie płaskie o charakterze równiny wysoczyznowej, miejscami łagodnie rozcięte formami dolinnymi. Należy podkreślić, że poza centralną częścią obszaru miasta, o nieco zmienionej rzeźbie wskutek działalności gospodarczej człowieka, pozostały obszar charakteryzuje się bardzo niewielkim stopniem jej przeobrażenia. Z form antropogenicznych występują tu głównie wyrobiska poeksploatacyjne oraz wcięcia i nasypy komunikacyjne.

Na wody powierzchniowe miasta składa się zlewnia rzeki Brok. Nadmiar wód z tego terenu odprowadzany jest niezbyt silnie rozwiniętą siecią dolinek bocznych do wspomnianej rzeki Brok.

Ze względu na odmienne warunki odwadniania obszaru miasta można podzielić na część prawobrzeżną i lewobrzeżną.

Część lewobrzeżna obejmuje południową część obszaru miasta charakteryzującego się brakiem wykształcenia wyraźnej sieci odpływu powierzchniowego. Z tych też względów, jak również z uwagi na ogólne bardzo małe nachylenie powierzchni (spadki w znacznej przewadze poniżej 2%) można stwierdzić, że występuje tu znaczna przewaga infiltracji wód opadowych w głąb nad spływem powierzchniowym.

Część prawobrzeżna zajmuje północną część obszaru miasta charakteryzującą się lepszymi od przedstawionych wyżej warunkami odwadniania. Nadmiar wód powierzchniowych z tego terenu odprowadzany jest za pośrednictwem kilku dolinek bocznych w kierunku południowym do doliny rzeki Brok, która jest głównym odbiornikiem wszystkich wód powierzchniowych z obszaru miasta.

Rzeka Brok przepływa przez centralną część miasta w przybliżeniu z kierunku E na SW. Bieg rzeki jest wyrównany, z korytem wyciętym około 0,5 m w powierzchnię dna doliny.

Strefa występowania ciągłego poziomu wód gruntowych o zwierciadle swobodnym obejmująca wody utrzymujące się w przepuszczalnych utworach czwartorzędowych (o dobrych warunkach infiltracyjnych) budujących dna dolin i przylegające do nich fragmenty wysoczyzn. Woda gruntowa utrzymuje się w przepuszczalnych piaszczystych osadach holocenijskich i plejstocenijskich, przy czym wody holocenijskie kontaktują się tu z wodami plejstocenijskimi na wysoczyźnie i są ze sobą hydrostatyczne związane, wykazując uzależnienie okresowych wahań zwierciadła wody w ciekach wodnych.

W obrębie tej strefy głębokość występowania zwierciadła wody gruntowej wiąże się ściśle z wyniesieniem terenu npm i waha się od poniżej 1 m do powyżej 4 m od powierzchni terenu. Najpłytsze występowanie zwierciadła wody związane jest z holoceniowymi osadami w obrębie dna dolin, gdzie zwierciadło wody układa się w przewadze niżej niż 1 m ppt.

Zasięg strefy występowania wód gruntowych o zwierciadle nieciągłym lub gdzie ciągłość zwierciadła wody może ulegać zakłóceniom, związany jest z powierzchniowym występowaniem (bądź też płytko w podłożu) utworów o słabszej przepuszczalności i gorszych warunkach infiltracyjnych tj. głównie glin zwałowych budujących znacznie przeważająca część obszaru wysoczyzny.

Na obszarze miasta zdecydowanie dominują gleby pszenne dobre (2-go kompleksu rolniczej przydatności) z niewielkim udziałem gleb pszenno-żytnich (4-go kompleksu rolniczej przydatności). Są to gleby bielcowe lub brunatne wylugowane o składzie mechanicznym piasków gliniastych na glinie lub gliny od powierzchni. Gleby o nieco mniej korzystnych warunkach do uprawy ze względu na okresowe nadmiary wilgotności.

Lasy zajmują 244 ha co stanowi 16% całej powierzchni obszaru miasta. Lasy te należą do prywatnych właścicieli.

Z uwagi na występowanie dobrych gleb na obszarze miasta, w lasach dominują również siedliska żyzne - las świeży i las mieszany. Mniejszą powierzchnię zajmuje bór mieszany świeży oraz bór świeży. We wszystkich tych lasach dominuje sosna (co jest wynikiem niewłaściwej gospodarki) wymieszana z gatunkami liściastymi w większej lub mniejszej ilości, zależnie od żyzności siedliska. Przeważają drzewostany w wieku powyżej 50 lat. Podszyt i runo są bardziej lub mniej żyzne, w zależności od siedliska.

3. Zagrożenia i degradacja środowiska

Jak już wspomniano na terenie miasta Wysokie Mazowieckie nie występują pozyskiwanie żadnych kopalin i nie ma wyrobisk, które wymagałyby rekultywacji i zagospodarowania.

Na obszarze miasta głównymi źródłami powstawania ścieków są zakłady produkcyjne oraz zabudowa mieszkaniowa.

Miasto jest skanalizowane niemal w 100%. Tereny pozostałe do skanalizowania to nowopowstałe osiedla mieszkaniowe.

Mimo, że na terenie miasta znajduje się duży zakład przetwórstwa rolno – spożywczego to posiada on technologie, które eliminują emisję zanieczyszczeń. Poza tym miasto jest zgazyfikowane co powoduje, że warunki higieny powietrza atmosferycznego w mieście są stosunkowo korzystne i ulegają systematycznej poprawie.

Najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na klimat akustyczny miasta są przede wszystkim: komunikacja drogowa, ze szczególnym udziałem pojazdów ciężarowych.

4. Zagospodarowanie przestrzenne.

a) Infrastruktura techniczna

• Zaopatrzenie w wodę

W 2015r. została przebudowana i rozbudowa stacja uzdatniania wody obejmująca remont i przebudowę hali technologicznej; budowę nowej dwukondygnacyjnej części techniczno-socjalnej, modernizację procesu uzdatniania wody wraz z pełną automatyzacją procesu, likwidację i budowę nowej studni głębinowej wraz z jej wyposażeniem. Obecna maksymalna dobową wydajność nowobudowanej stacji to 4 800 m³/d.

Pobór wody odbywa się czterema studniami o nr 1A, 1 C, 2, 2A. Urządzeniami do poboru i uzdatniania wody są:

- 4 aparaty pompowe o wydajności nominalnej $Q_{nom}=95 \text{ m}^3/\text{h}$,
- 2 wieże napowietrzające o o wydajności po 100 m³/h,
- zbiornik kontaktowy dwukomorowy,
- pompownia II°,
- 2 zestawy po 3 filtry ciśnieniowe DN 2500,
- 2 zbiorniki wyrównawcze,
- pompownia III° – zestaw hydroforowo-pompowy,
- dmuchawa powietrza,
- zestaw pomp płuczących, zestaw 2 pomp płucznych, zestaw 2 sprężarek powietrznych.

Do pomiaru służą: przepływomierze elektromagnetyczne DN 150, DN 200, DN 100.

• Gospodarka ściekami

Miasto posiada wybudowaną w 2015r. oczyszczalnię o przepustowość $Q_{d\acute{s}r} = 1\,344 \text{ m}^3/\text{d}$ z oczyszczaniem mechanicznym i biologicznym ścieków w układzie SBR, przeróbką i unieszkodliwianiem powstających osadów oraz wybudowanie tłoczni ścieków z kolektora głównego do oczyszczalni. Zastosowany został proces w skrócie zwany ATSO. Zapewnia pełną stabilizację, higienizację i dezynfekcję osadów, czyniąc je biomasą, która może być wykorzystywana do celów przyrodniczych. Biologiczna stabilizacja osadu jest oparta na redukowaniu substancji organicznych zawartych w osadach ściekowych. W technologii ATSO zmniejszenie tych substancji przeprowadzane jest przez aerobowe mikroorganizmy. Przemiana energii aerobowej odbywa się egzotermicznie. Dlatego biologiczne utlenianie substancji organicznych wyzwala energię, głównie w postaci ciepła.

Głównymi obiektami technologicznymi obiektu są: tłocznia ścieków surowych, stacja mechanicznego oczyszczania ścieków, punkt zlewny ścieków dowożonych, komora rozdziału

ścieków, dwa sekwencyjne reaktory biologiczne, zbiornik wody technologicznej, studnia przepływomierza ścieków oczyszczonych, wylot ścieków oczyszczonych do odbiornika, zbiornik piłu, separator substancji ropopochodnych, zbiornik zagęszczacza osadu nadmiernego, budynek technologiczny z częścią socjalną, zbiornik wielofunkcyjny osadu, dwa reaktory stabilizacji tlenowej osadu ATSO, punkt odbioru osadu odwodnionego, magazyn osadu odwodnionego, układ uzdatniania powietrza z ATSO oraz infrastruktura techniczna.

Również w 2015r. został zmodernizowany główny kolektor sanitarny w mieście o długości 2,8 km. Renowację wykonano metodą bezwykopową. Część sieci (średnice od 200 do 600 mm) wykonywane są bezwykopową metodą w technologii rękawa termoutwardzalnego. Odcinki kolektora o średnicy 800 mm modernizowane były za pomocą paneli rur GRP o średnicy 600 mm. To bezwykopowa modernizacja technologią krótkiego reliningu (rura w rurze).

Miasto jest dość rozlegle skanalizowane - niemal w 100% to wynik wieloletnich działań samorządu w tym kierunku. Od wielu sukcesywnie budowana jest nowa kanalizacja sanitarna i deszczowa. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 28,4 km.

• *Zaopatrzenie w ciepło i gaz*

Dostawcą ciepła na terenie miasta jest ZWKiEC Sp. z o.o. Dostarcza on ciepło odbiorcom z dwóch własnych źródeł ciepła tj. z kotłowni osiedlowej „Pułaskiego” przy ul. Długiej 15 o mocy zainstalowanej 4,50 MWt opalanej gazem ziemnym GZ – 50, siecią ciepłą niskoparametrową tylko na CO w sezonie grzewczym oraz z Ciepłowni Miejskiej przy ul. Długiej 53 o mocy zainstalowanej 5,90 MWt opalanej gazem ziemnym GZ – 50, siecią ciepłą wysokoparametrową na CO i C.W.U. przez cały rok.

W 2015 roku sprzedano odbiorcom 42.845 GJ energii cieplnej. Planowana sprzedaż w 2016 roku około 49.189 GJ, w 2017 r. około 49.200GJ, w 2018 r. około 49.200 GJ .

Źródła ciepła:

- Kotłownia osiedlowa „Pułaskiego” przy ul. Długiej 15 zmodernizowana w 1998 r., w której opalanie węglem kamiennym zastąpiono gazem ziemnym wysokometanowym GZ – 50, wyposażona w trzy kotły wodne, stalowe niskotemperaturowe typu DCN – 1500 firmy SCHÄFER o łącznej mocy cieplnej 4,50 MWt, dostarczająca czynnik grzewczy tylko na CO w sezonie grzewczym. Koszt modernizacji; 881 550,00 zł.

- Ciepłownia Miejska przy ul. Długiej 53 opalana gazem ziemnym wysokometanowym GZ – 50, wyposażona w dwa kotły wodne wysokotemperaturowe typu TURBOMAT RN – 3300 i TURBOMAT RN – 2600 firmy VIESSMAN o łącznej mocy cieplnej 5,90 MWt , dostarczającej

czynnik grzewczy na CO i CWU przez cały rok. Ciepłownia została włączona do eksploatacji 29 lutego 2000 roku i zastąpiła dotychczasową Ciepłownię przy ul. Ludowej, opalaną miałem węglowym, wyposażoną w nieekonomiczne kotły parowe typu Erm 4,1 o łącznej mocy 8,80 MWt.

Sieci ciepłownicze:

- Sieć miejska wysokoparametrowa o długości (z przyłączami) 3114 mb w tym: w technologii rur kanałowych 1820 mb, w technologii rur preizolowanych 1294 mb, w której nośnikiem ciepła jest woda o temp. 130°C w rurociągu zasilającym i 70°C w rurociągu powrotnym, zasilane z ciepłowni miejskiej przy ul. Długiej 53.
- Osiedlowa sieć ciepłownicza niskoparametrowa o długości (z przyłączami) 1533,50 m; w tym w technologii rur kanałowych – 1110,50 m, w technologii rur preizolowanych – 423,00 m, w której nośnikiem ciepła jest woda o temperaturze 85/65°C (dostarczająca czynnik grzewczy tylko w sezonie grzewczym na CO).

Miasto jest zgazyfikowane z tego rodzaju paliwa jako źródła ciepła mogą korzystać również odbiorcy indywidualni.

- *Elektroenergetyka*

Miasto Wysokie Mazowieckie zasilane jest w energię elektryczną z istniejącej stacji transferowej 110/15kV /GPZ/ w Wysokim Mazowieckiem. Stacja zasilona jest liniami napowietrznymi 110kV krajowego systemu sieci WN. Stacja jest w zadawalającym stanie technicznym. Ze względu na lokalizację GPZ w mieście i stosunkowo bliskie jego sąsiedztwo zaopatrzenie w energię elektryczną jest zadawalające w stosunku do aktualnych potrzeb.

Na terenie miasta znajduje się 46 stacji transformatorowych 15/0,4kV. Są to stacje słupowe, wieżowe i parterowe. Odbiorcy energii elektrycznej są obsługiwani przez posterunek energetyczny w Wysokim Mazowieckiem.

b) Komunikacja drogowa i kolejowa

Miasto Wysokie Mazowieckie leży w południowej części Ziemi Łomżyńskiej i po południowej stronie drogi krajowej nr 18 Warszawa – Białystok. Jednocześnie miasto leży niedaleko linii kolejowej Warszawa – Białystok co jest ważnym uwarunkowaniem komunikacyjnym w obszarze słabo rozwiniętej sieci PKP. Odległość od linii kolejowej oraz stacji pasażerskiej i towarowej w Szepietowie wynosi ok. 7 km co pozwala na uwzględnienie miasta Wysokie Mazowieckie w transporcie osobowym na trasie Warszawa – Białystok oraz w transporcie towarowym, masowym itp.

Wysokie Mazowieckie posiada około 10 000 mieszkańców, co w skali kraju zalicza je do miast małych. Miasta tego typu, o ile nie posiadają problemów z ruchem tranzytowym są stosunkowo bezkonfliktowe komunikacyjnie. Wysokie Mazowieckie jest w stosunku do

tranzytu wojewódzkiego położone dogodnie na skraju alternatywnego tranzytu Zambrów – Białystok i z uwagi na przebieg ciągu dróg nr 689 i nr 678 – Zambrów – Białystok nie posiada istotnych problemów tranzytowych.

Obsługę komunikacyjną miasta zapewniają drogi nadrzędne w stosunku do obszaru miasta tj. odcinek drogi krajowej nr 66 o długości w granicach miasta ok. 3,3 km oraz odcinek wylotowy drogi wojewódzkiej Wys. Maz – Białystok nr 678 o długości w granicach miasta ok. 2,6 km. Droga wojewódzka i wlot drogi krajowej od strony Zambrowa są tylko jednostronnie zabudowane i mogą dogodnie prowadzić ruchy tranzytowe względem miasta. Przebieg drogi krajowej w kierunku południowym ulicami Zambrowską i 1 Maja jest obudowany dwustronnie i ze względu na obecny stan drogi stwarzać zaczyna zagrożenie. W celu ułatwienia ruchu i odciążenia obsługi bezpośredniej z ulicy 1 Maja zmodernizowana została ulica Przechodnia tworząc dojazd do „Mlekovity”. Na terenie miasta istnieją trzy skrzyżowania ruchu okrężnego pozwalając na rozładowanie ruchu na skrzyżowaniu ul. Zambrowskiej i Warszawskiej (droga krajowa i wojewódzka), ul 1 Maja i ul. Ludowej (droga krajowa i powiatowa) oraz ul. Ludowej, Szpitalnej i ul.1000 Lecia (drogi powiatowe i gminna).

5. Strefa gospodarcza

Największym zakładem w mieście jest spółdzielnia Mleczarska „Mlekovita”, która zajmuje się przetwórstwem mleka z regionu. Zakład ten po dostosowaniu do reguł rynkowych, stał się w swej branży wiodącą jednostką w skali kraju. Jest też dobrze rozwinięta strefa usług rolno spożywczych. Rynek przedsiębiorców jest bardzo zróżnicowany.

Ważną funkcją pełnią zakłady działające w zakresie gospodarki komunalnej:

- Zakład Wodociągów Kanalizacji i Energetyki Ciepłej sp. z o.o. ,
- Oczyszczalnia Ścieków
- Kotłownia miejska

Ilość wpisów do działalności gospodarczej, stan na maj 2016r.

Status wpisu	Ilość wpisów dla głównego miejsca wykonywania działalności
Aktywny	619
Działalność nierozpoczęta (data rozpoczęcia działalności we wniosku jest datą przyszłą)	5
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	18
Nie rozpoczął działalności	2
Wykreślony	249
Zawieszony	68
SUMA	961

b) rolnictwo

• Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Poziom uzyskiwanych w rolnictwie plonów wynika z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. O jakości przestrzeni rolniczej decyduje szereg czynników, a bardzo istotny wpływ ma klasyfikacja gruntów.

klasyfikacja gruntów

Według danych zawartych w materiałach IUNG w Puławach dotyczących waloryzacji agroekologicznej obszaru Zielonych Płuc byłego woj. łomżyńskiego klasyfikacja gruntów miasta Wysokie Mazowieckie przedstawia się następująco:

- grunty orne - ogółem 630 ha w tym:

III a	- 25 ha	- 40,0 %
IIIb-	- 145 ha	- 23,0 %
IVa	- 225 ha	-35,7%
IVb-	- 136 ha	-21,6%
V -	- 99 ha	-15,7%

użytki zielone – ogółem 181 ha

w tym

III	- 23 ha	- 12,7 %
IV	-113 ha	-62,4 ha %
V	- 44 ha	- 24,3 %
VI	- 1ha	- 0.6%

Na terenie miasta Wysokie Mazowieckie użytki rolne są wysokiej klasy bonitacyjnej. Klasa bonitacyjna będąc dobrym wskaźnikiem wartości użytkowej gleb, nie zawsze w pełni informuje nas o ich rolniczej przydatności. Rolę tę spełniają kompleksy przydatności rolniczej, które łączą gleby o zbliżonych wartościach agroekologicznych. O zakwalifikowaniu gleby do określonego kompleksu decyduje szereg czynników, a głównie, skład granulometryczny, budowa profilu glebowego, warunki wodne, rzeźba terenu, warunki klimatyczne i stopień kultury. Czynniki te wyceniane są w punktach. Suma punktów stanowi wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

• Struktura obszarowa gospodarstw rolnych

Według Spisu Rolnego struktura obszarowa gospodarstw przedstawia się następująco:

do 1 ha	-151	- 34,9 %	
1 -2 ha	-84	- 19,4%	- 29,8 %

2-3 ha	-45	-10,4%	-16,0%
3-5 ha	-53	-12,3%	-18,8%
5-7 ha	-48	-11,1%	-17,0%
7-10 ha	-24	-5,6%	-8,5%
10-15ha	-21	-4,8%	-7,4%
15-20 ha	-4	-0,9%	-0,1%
20-30 ha	-3	-0,6%	-0,1%
Ogółem	- 433 / 282		

Gospodarstwa rolne wg prowadzonej działalności:

Wśród typu gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa pracownicze i pracowniczorolnicze. Gospodarstwa te mają największą szansę na przetrwanie bowiem nawzajem uzupełniane jest źródło dochodu ich właścicieli.

Znaczny odsetek stanowią również gospodarstwa emerytów i rencistów.

Gospodarstwa typowo rolnicze stanowią 15 % ogólnej liczby gospodarstw, znaczna ich ilość prowadzi produkcję na rynek.

• *przetwórstwo rolno - spożywcze*

Przetwórstwo rolno - spożywcze na terenie miasta w zakresie ilości branż jest słabo rozwinięte. Jednak najlepiej w województwie a nawet w kraju rozwinięte jest przetwórstwo mleka. Spółdzielnia mleczarska "Mlekovita" to jedna z największych mleczarni w kraju i ciągle się rozwija.

Z uwagi na dobrą jakość produktów otrzymała zezwolenia na eksport swoich wyrobów do krajów Unii Europejskiej. Eksportuje ona tam głównie masło, sery i mleka. Produkty "Mlekovity" trafiają min.: do Niemiec, Danii, Francji, Belgii i Holandii.

c) turystyka

Miasto Wysokie Mazowieckie należy do grupy miejscowości o bardzo skromnych walorach turystycznych i to zarówno przyrodniczych i kulturowych. Wynika to z jego położenia w obrębie obszaru gleb najwyższych jakości i niewielkiej lesistości, jak również bardzo skromnej sieci hydrograficznej, sprowadzającej się do niewielkich cieków.

Brak jest również obiektów zabytkowych, które mogłyby zainteresować potencjalnych turystów. Te ograniczenia sprawiają, iż brak jest zainteresowania do tworzenia turystycznej bazy noclegowej, której miasto jest całkowicie pozbawione.

Miasto dysponuje natomiast terenami umożliwiającymi uprawianie różnych form rekreacji. Należą do nich przede wszystkim obszary leśne położone w północnej części miasta, które charakteryzują się dużą odpornością na penetrację i w zdecydowanej większości łatwą

dostępnością. Również rzeka Brok z przyległymi bezpośrednio do niej terenami, szczególnie w wschodniej części miasta, to potencjalne tereny do zorganizowania różnych form rekreacji dla mieszkańców miasta.

Ze względu na brak naturalnych zbiorników wodnych z przeznaczeniem na kąpieliska na terenie miasta wybudowana została kryta pływalnia. Wybudowano również w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym kompleksy „Moje boisko – Orlik” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Policealnych i Zespole Szkół Zawodowych oraz przy Gimnazjum tzw. biały Orlik. Przeprowadzono również kompleksową modernizację stadionu miejskiego, który wykorzystywany jest przez Klub Sportowy „Ruch”. W przyszłości, o ile uwarunkowania prawne na to pozwolą, planuje się zagospodarowanie terenów wydłuż rzeki.

6. Środowisko kulturowe

a) Historyczny układ przestrzenny

Układ przestrzenny miasta obejmujący obecny Rynek Piłsudskiego oraz ulice wylotowe Długą i Kościelną podlega ochronie konserwatorskiej w zakresie:

- zachowania historycznego rozplanowania ulic i placu, a w szczególności przebiegu ulic w obecnych liniach rozgraniczających oraz zachowaniu linii zabudowy pierzei rynkowych,
- modernizacji obiektów stanowiących pierzeje rynkowe,
- usunięciu lub przebudowie obiektów dysharmonizujących przestrzennie i architektonicznie (regulacja i ukształtowanie południowej - tylnej pierzei Rynku),
- kształtowaniu nowych elementów układu przestrzennego z uwzględnieniem jego historycznej skali, kompozycji i dyspozycji funkcjonalno - przestrzennej,
- dostosowaniu nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły i detalu.

a) Obiekty zabytkowe

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków objęte są ścisłą ochroną konserwatorską, która polega na ich zachowaniu i konserwacji. Wszelkie prace przy obiektach i na terenach zabytkowych oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zabytki wpisane do rejestru zabytków:

1) ul. Kościelna 1 – zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Jana Chrzciciela w tym: kościół, ogrodzenie z bramą wraz z trzema kapliczkami w narożnikach oraz plebania; w rejestrze zabytków pod nr rej. 236;

- 2) ul. Plac Odrodzenia – zespół cerkwi, obecnie kościoła filialnego rzymsko-katolickiego p.w. Narodzenia N.P. Marii, w tym: cerkiew i brama; w rejestrze zabytków pod nr rej. 226;
- 3) ul. Zambrowska – cmentarz rzymskokatolicki; w rejestrze zabytków pod nr rej. 367;
- 4) ul. Kardynała Wyszyńskiego – cmentarz żydowski; w rejestrze zabytków pod nr rej. 371;

b) Obiekty kulturowe

Obiektem prowadzącym działalność z zakresu szeroko rozumianej kultury w mieście jest Miejski Ośrodek Kultury. W 2006r. został przeprowadzony I etap modernizacji budynku MOK – obejmujący prace termomodernizacyjne z wykonaniem elewacji zewnętrznych. Była to największa inwestycja zrealizowana na obiekcie od momentu oddania go do użytku.

Dzięki działalności MOK mieszkańcy miasta mają możliwość uczestnictwa w imprezach o zasięgu powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim a nawet międzynarodowym. Do najważniejszych z nich należą: Międzynarodowy Festiwal Folkloru i Międzynarodowy Wyścig Kolarski Dookoła Mazowsza. Organizowane są także koncerty, wystawy twórczości i spotkania z ciekawymi ludźmi. Główną imprezą masową organizowaną dla mieszkańców są obchody Dni Miasta. Ważnymi wydarzeniami są imprezy o charakterze patriotycznym czy religijnym tj. Dzień Kultury Chrześcijańskiej, Konkurs Pieśni Patriotycznej – 3 maja, wystawy organizowane z IPN, Dzień Flagi 2 maja, uroczystości miejskich obchodów rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja i odzyskania niepodległości przez Polskę – 11 listopada, lekcje historyczne w Izbie Ziemi Wysokomazowieckiej.

MOK to centrum aktywności klubów i stowarzyszeń działających na terenie miasta, a także osób pragnących rozwoju swoich zainteresowań. Kształtować mogą je poprzez udział w zajęciach wokalnych, teatralnych, plastycznych, tanecznych, nauce gry na instrumentach oraz Orkiestrze Dętej OSP. Samorząd stwarza również możliwości aktywnego i twórczego życia starszym mieszkańcom poprzez udostępnianie lokali na działania Klubu Seniora, UTW, ZNP Emerytów, Ludowy Zespół Regionalny Mazowia, Zespół Tańca Nowoczesnego Okey Dance, studio teatralne, mažoretki. Burmistrz, Rada Miasta oraz MOK wspierają ich działalność, otaczają opieką i proponują wszechstronną pomoc merytoryczną. Z myślą o najmłodszych mieszkańcach miasta każdego roku oferowane są zajęcia artystyczne i rekreacyjne w czasie wakacji i ferii zimowych, przedstawienia teatralne.

Rozwojem czytelnictwa zajmuje się Miejska Biblioteka Publiczna składająca się z Oddziału dla dzieci, Wypożyczalni dla dorosłych, Czytelni Książki i Prasy, zaś od 2014r. Działu Pedagogicznego utworzonego po likwidowanej Filii Biblioteki Pedagogicznej. Księgozbiór liczy ok. 50 tys. woluminów na bieżąco poszerzany jest o nowości wydawnicze.

Mimo dotychczasowych starań miasto nie wyremontowało wnętrza Miejskiego Ośrodka Kultury. Pomimo posiadania dokumentacji technicznej i wielokrotnego aplikowania o środki zewnętrzne na remont obiektu wraz z salą kinowa i jej wyposażeniem miasto nie otrzymało dofinansowania. Jest to jedno z najważniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych planowanych przez miasto. W związku z koniecznością dostarczenia lokalnej społeczności zaplecza do rozwoju różnej działalności na rzecz rozwoju społecznego inwestycja ta wpisuje się w priorytetową dla miasta.

7. Sfera społeczna

a) demografia

Według danych z ewidencji ludności miasta Wysokie Mazowieckie w 2015 roku zamieszkiwało je 9590 osób. Od kilku lat liczba mieszkańców zmienia się nieznacznie. Jednak na przestrzeni ostatnich 30 lat zauważany jest wzrost demograficzny co przedstawia tabela.

Liczba mieszkańców w latach 2013 - 2015

Rok	Liczba mieszkańców
2013	9686
2014	9688
2015	9590

Ze przedstawionych powyżej danych wynika, że stan zaludnienia w ostatnich 3 latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie z niewielkim spadkiem w ostatnim roku sprawozdawczym.

• struktura wiekowa i struktura płci

Struktura wiekowa ludności miasta Wysokie Mazowieckie stan na 31.12.2015r. charakteryzuje poniższa tabela.

Statystyka mieszkańców wg wieku i płci

Wiek	Mężczyzna	Kobieta	Ogółem
0-2	137	163	300
3	61	59	120
4-5	114	107	221
6	63	54	117
7	8	54	122
8-12	241	220	461
13-15	154	128	282
16-17	102	119	221
18	49	56	105
19-65	3147	0	3147

19-60	0	3020	3020
> 65	434	0	434
> 60	0	1040	1040
Ogółem	4570	5020	9590

Zgodnie z definicją wieku produkcyjnego jest to ludność wykonująca pracę przynoszącą dochód oraz bezrobotni; przedział wiekowy przyjęty w statystyce dla potrzeb ekonomii.

Według metodologii Głównego Urzędu Statystycznego w wieku produkcyjnym znajdują się:

- mężczyźni pomiędzy 18. a 64. rokiem życia,
- kobiety pomiędzy 18. a 59. rokiem życia

zgodnie z tą definicją struktura według głównych grup wiekowych ludności jest korzystna. Charakteryzuje się wysokim udziałem ludności w wieku produkcyjnym.

b) oświata i wychowanie

Szkolnictwo to jedna z najistotniejszych dziedzin infrastruktury społecznej. Na terenie Miasta Wysokie Mazowieckie znajduje się jedna szkoła podstawowa i jedno gimnazjum. Oba obiekty zostały wyremontowane w zakresie termomodernizacji jak również w dużym zakresie wewnątrz obiektów. Warunki i standard nauczania prowadzone są na wysokim poziomie.

Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 1 od roku szkolnego 2013/2014 do 2015/2016 wraz z sześciolatkami

Rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Ilość uczniów	730	763	835

Źródło: opracowania własne

Liczba uczniów w Gimnazjum od roku szkolnego 2013/2014 do 2015/2016 wraz z sześciolatkami

Rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Ilość uczniów	413	389	399

W roku szkolnym 2015/2016 łącznie w szkole podstawowej i gimnazjum było 1234 uczniów, w 2012/2013 – 1146 uczniów.

Na podstawie ujętych w opisie trzech lat obserwujemy nieznaczny wzrost liczby uczniów zarówno w szkole podstawowej i nieznaczny spadek uczniów w Gimnazjum. Z przeprowadzonych prognoz wynika, że sytuacja w tym zakresie będzie stabilna.

Liczba uczniów w Przedszkolu Miejskim Nr 1 od roku szkolnego 2013/2014 do 2015/2016 wraz z sześciolatkami

Rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Ilość	160	159	154

uczniów			
---------	--	--	--

Źródło: opracowania własne

Liczba uczniów w Przedszkolu Miejskim Nr 2 od roku szkolnego 2013/2014 do 2015/2016 wraz z sześciolatkami

Rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Ilość uczniów	233	269	265

Źródło: opracowania własne

Liczba dzieci w placówkach utrzymuje się na stałym poziomie, nie następują drastyczne wahania.

c) Sport

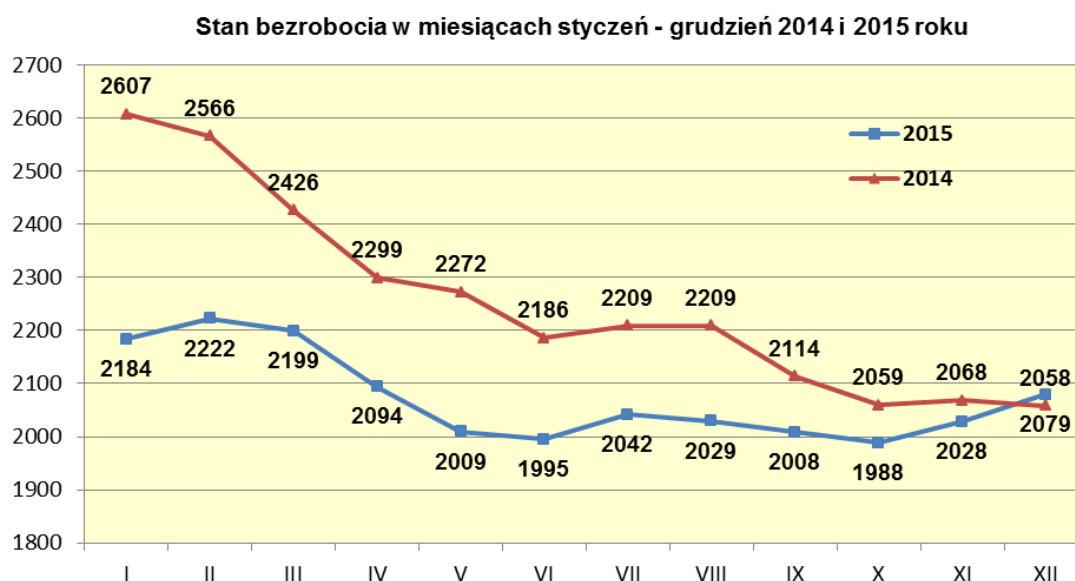
Miasto Wysokie Mazowieckie ma tylko jeden klub sportowy (piłki nożnej). Kontakt ze sportem dzieci i młodzież mają w szkołach. Zaplecze sportowe jakim dysponuje miasto daje możliwość rozwoju gier zespołowych i gimnastyki. Każda szkoła ma halę sportową, na terenie miasta jako wspólna inwestycja z powiatem powstały boiska Orlik, zimą funkcjonuje biały Orlik. Od 2006 r. na terenie miasta działa kryta pływalnia, na której dzieci mają lekcje w ramach zajęć szkolnych.

d) Poziom i stopa bezrobocia.

Stopa bezrobocia w powiecie na koniec grudnia 2015r. 7,80% - 2079 osób

Stopa bezrobocia w powiecie na koniec grudnia 2014r. 7,80%

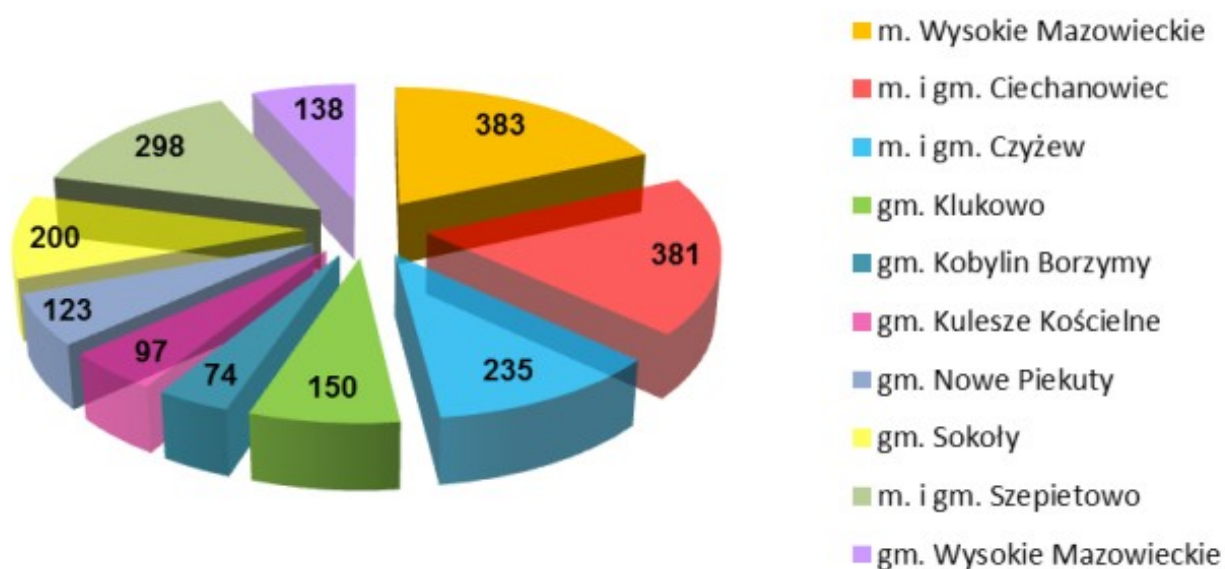
Stopa bezrobocia w powiecie na koniec grudnia 2013r. 9,30%

Poziom bezrobocia w Powiecie Wysokomazowieckim w stosunku do stopy bezrobocia w województwie kształtuje się pozytywnie. Dla porównania stopa bezrobocia dla województwa w tych samych latach wynosi:

- 2015r. – 11,8%
- 2014r. – 12,6%
- 2013r. - 15,1

Ilość osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu na konie 2015 r. przedstawiała się następująco:

Stan bezrobocia w mieście na przestrzeni 3 lat:

- 2013r. – 486 osób (w tym 197 kobiet)
- 2014r. - 381 osoby (w tym 159 kobiet)
- 2015r. – 383 osoby (167 kobiet)

c) pomoc społeczna w mieście

Powody przyznania pomocy społecznej w 2013r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	67	0	168
BEZDOMNOŚĆ	3	1	0	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	6	0	28
BEZROBOCIE	6	92	0	252
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	34	0	77
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	22	0	52
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK. - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	21	0	72
ALKOHOLIZM	14	33	0	68

Powody przyznania pomocy społecznej w 2014r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	56	0	118
BEZDOMNOŚĆ	3	1	0	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	8	0	39
BEZROBOCIE	6	72	0	184
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	42	0	91
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	22	0	49
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK. - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	27	0	96
ALKOHOLIZM	14	29	0	61
NARKOMANIA	15	1	0	1

Powody przyznania pomocy społecznej w 2015r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	57	0	116
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	8	0	42
BEZROBOCIE	6	82	0	219
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	42	0	85
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	27	0	54
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK. - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	21	0	74
ALKOHOLIZM	14	29	0	50
NARKOMANIA	15	1	0	1

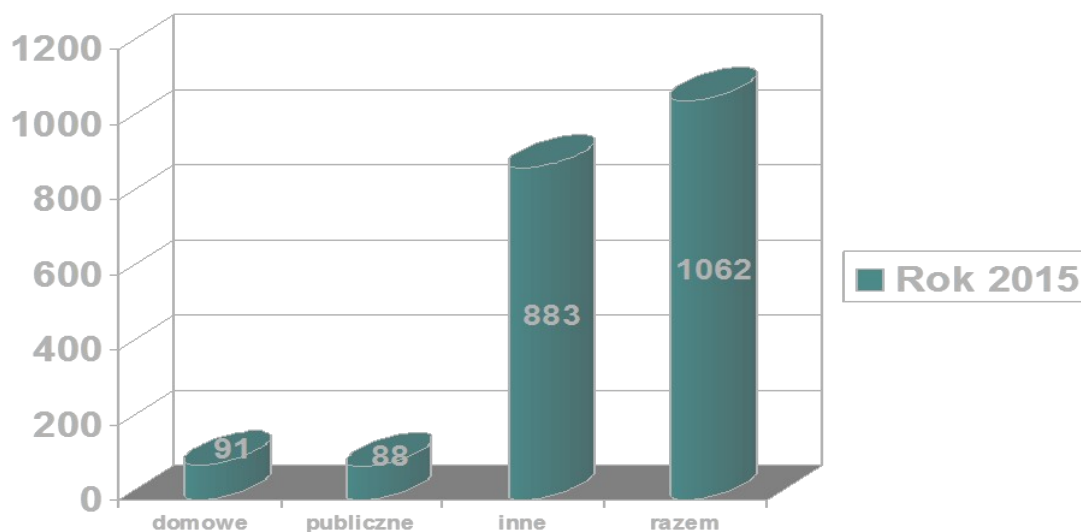
Na terenie miasta działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem. To jednostka zatrudniająca w 2015 r. 10 osób w tym: 5 pracowników socjalnych, 2 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze i 3 pracowników pozostałych.

d) poziom bezpieczeństwa

Zgodnie z danymi uzyskanymi z KPP Policji w Wysokiem Mazowieckiem w 2015r. w mieście Wysokie Mazowieckie w 2015r. statystyka zdarzeń wyglądała następująco:

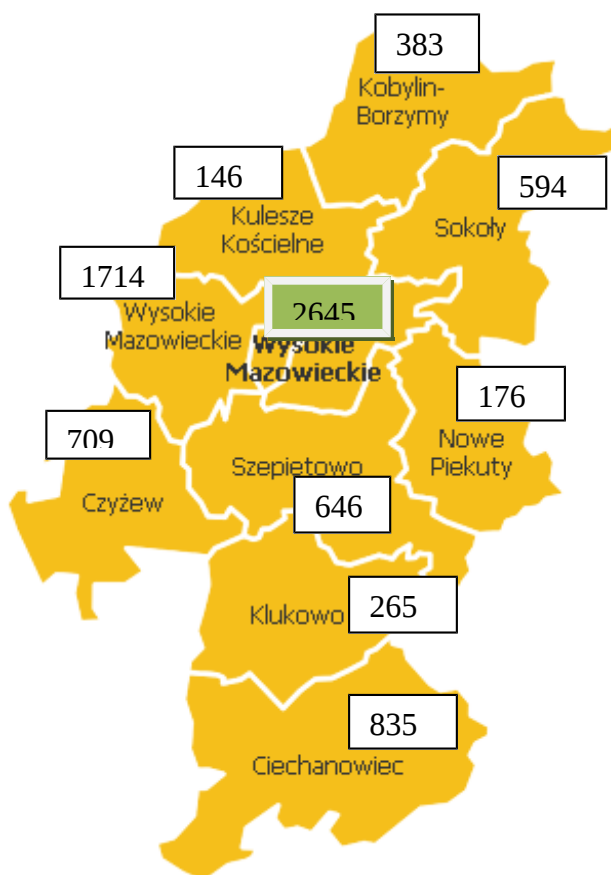
- liczba wykroczeń – 2645
- liczba przestępstw - 236
- liczba interwencji - 1062

Liczba i rodzaj interwencji w mieście Wysokie Mazowieckie w 2015r.

Źródło: KPP Wysokie Mazowieckie

W odniesieniu do liczby przestępstw, wykroczeń i interwencji na terenie innych gmin w powiecie statystyka dla naszego miasta jest najmniej korzystna, szczególnie w przypadku wykroczeń. Co obrazuje poniższa **mapa ilości wykroczeń w 2015r.** / źródło KPP Wysokie Mazowieckie/:

Wg analiz KPP Wysokie Mazowieckie miejsc najbardziej zagrożone na terenie miasta Wysokie Mazowieckie to:

- Rejon parków przy ul. Ludowej, Mickiewicza, Rynek Piłsudskiego
- Rejon dworca PKS ul Żwirki Wigury
- Rejon targowiska miejskiego (środy)
- Rejon sklepów „Na rampie” ul. Ludowa
- Parking przy Szkole Podstawowej i ZSZ ul .Jagiellońska

W związku z taką sytuacją samorząd zamierza podjąć działania mające na celu poprawę kwestii bezpieczeństwa, poprzez stworzenie warunków sprzyjających likwidacji lub zmniejszenia rozmiaru terenów najbardziej zagrożonych. Podejmowane działania będą spójne z działaniami rewitalizacyjnymi podejmowanymi przez Miasto.

W zakresie struktury funkcjonalno – przestrzennej

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- posiadanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta
- funkcja miasta jako ośrodka o znaczeniu ponadlokalnym - siedziba powiatu,
- korzystne położenie miasta:
 - atrakcyjność położenia w środowisku przyrodniczym na obszarze "Zielonych Płuc Polski", stwarzająca możliwość ekologicznej promocji miasta,
 - położenie w niedużym oddaleniu od linii i stacji kolejowej (Szepietowo),
- dobra dostępność komunikacyjna miasta:
 - przebieg traktów komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i regionalnym,
 - dobre połączenia drogowe z ważniejszymi ośrodkami w regionie,
 - bliskość połączenia kolejowego (stacja towarowa i pasażerska Szepietowo),
 - dobrze wykształcony układ komunikacyjny,
- atrakcyjność miasta ze względu na historyczny układ przestrzenny,
- występowanie wolnych terenów do inwestowania
- dobrze wykształcony ośrodek usługowy oraz występowanie usług komercyjnych,
 - korzystna struktura przestrzenno-funkcjonalna miasta z wyraźnym rozdzieleniem w przestrzeni funkcji mieszkaniowych, przemysłowych, usługowych (w tym usług publicznych) i rekreacyjnych

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- położenie miasta w rejonie typowo rolniczym,
- występowanie dużej ilości wysokiej jakości gleb,
- dolina rzeki Brok - ograniczenia rozwoju przestrzennego miasta w części zachodniej,
- pierścień linii elektroenergetycznych - ograniczenia rozwoju przestrzennego miasta w części południowo - zachodniej,
- konieczność modernizacji dworca PKS.

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- występowanie bardzo korzystnych warunków do produkcji rolnej w szerokim zakresie -szczególnie w północnej i południowej części miasta,
- występowanie dość dużych i zwartych kompleksów leśnych w północnej i południowej części obszaru miasta wpływających korzystnie na warunki klimatyczne miasta oraz stwarzających możliwości ich rekreacyjnego wykorzystania,
- brak na obszarze miasta i w jego okolicy obszarów i obiektów objętych konserwatorską ochroną przyrody,

- stosunkowo duże zasoby i dobra jakość wód podziemnych umożliwiające lokalizację przemysłu wymagającego znacznych ilości wody,
- obecność rzeki Brok i jej doliny wpływające korzystnie na klimat miasta – korytarz przewietrzający miasto oraz możliwość rekreacyjnego ich wykorzystania po oczyszczaniu wody w rzece,
- położenie miasta w obszarze "Zielonych Płuc Polski", świadczące o czystości środowiska przyrodniczego a tym samym produkcji zdrowej (ekologicznej) żywności zarówno przez rolników jak i zakłady zlokalizowane w mieście.
- Przeprowadzenie szeregu inwestycji z zakresu ochrony środowiska: budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, oczyszczalni ścieków, zastosowanie OZE na wszystkich obiektach edukacyjnych będących w zarządzie miasta (pompy ciepła, kolektory),
- gazyfikacja miasta

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- występowanie gleb o wysokich wartościach produkcyjnych – podlegających ochronie przed zmianą sposobu użytkowania na nierolnicze,
- występowanie dolin pełniących istotne funkcje przyrodnicze (ciągi ekologiczne, układy wentylacyjne i odwadniające) wskazanych w całości do pozostawienia w możliwie nienaruszonym stanie (użytki zielone),
- niekorzystna lokalizacja terenów przemysłowych (po stronie nawietrznej zabudowy miejskiej) ograniczająca możliwości lokalizacji zakładów produkcyjnych o podwyższonej uciążliwości dla otoczenia,

W zakresie środowiska kulturowego

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- występowanie obiektów zabytkowych,
- historia i tradycja miasta.
- duże zaangażowanie mieszkańców w święta patriotyczne.

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak odpowiednio wyposażonej infrastruktury kulturowej.

W zakresie sfery społecznej

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- występowanie placówek usługowych dla ludności obsługujących miasto i gminę Wysokie Mazowieckie oraz gminy sąsiednie (dot. głównie szkolnictwa ponadpodstawowego kształcącego młodzież z gmin sąsiednich oraz leczenia zamkniętego),
- rezerwy siły roboczej,
- występowanie zakładów produkcyjno- usługowych oraz bazy magazynowo - skupowej,
- wysoka przedsiębiorczość lokalna mieszkańców

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

niewystarczająca jakość i ilość infrastruktury kulturalnej,

- niewystarczająca ilość placówek kultury,
- w 2015r, liczba osób będących na rynku pracy w szczególnej sytuacji to 333 osoby na 383 zarejestrowane (w tym do 30 roku życia 114 osób, długotrwale bezrobotni 194 osoby, powyżej 50 roku życia 108 osób).,
- negatywne trendy demograficzne - emigracja młodych, aktywnych ludzi poza miasto.
- obecność na terenie miasta rejonów obszarów kryzysowych, o szczególnym zagrożeniu negatywnymi zjawiskami społecznymi zwłaszcza okolice Parku Miejskiego, pasaż przy zabudowie wysokiej przy ul Ludowa oraz ul. Przechodnia bloki socjalne i komunalne.

W sferze gospodarczej

- W zakresie działalności gospodarczej

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- bardzo dobrze rozwinięte przetwórstwo mleka - mleczarnia "Mlekovita",
- korzystne warunki do rozwoju usług transportowych,
- dobra lokalizacja: miasto o znaczeniu ponad lokalnym
- dobra dostępność komunikacyjna
- dostęp siły roboczej,

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- położenie miasta w rejonie typowo rolniczym,
- brak miejsc pracy dla grupy wiekowej i płciowej będącej najdłużej bezrobotnymi.

- W zakresie rolnictwa

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- dobra jakość gleb na terenie całego miasta,
- korzystna struktura wieku i płci właścicieli gospodarstw rolnych,
- bliskość usług i zbytu produktów rolnych,

- dobrze rozwinięte przetwórstwo mleka,
- znaczny udział gospodarstw o wiodącym kierunku produkcji mleka,
- dochody z rolnictwa stanowią dodatkowe źródło utrzymania dla ludności miasta.

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak zakładów przetwórstwa mięsa i zbóż,
- zmniejszenie się powierzchni gruntów rolnych wskutek rozwoju miasta,
- niekorzystny kształt działek zwłaszcza w północnej części miasta (wydłużone o ograniczonej szerokości),
- duży udział gospodarstw o powierzchni do 5,0 ha.

W zakresie turystyki

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- Obecność obiektów infrastruktury sportowej
- zmodernizowane parki miejskie

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak naturalnych zbiorników wody,

W zakresie komunikacji

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- położenie przy ciągu drogi krajowej,
- dobrze rozwinięta sieć ulic miejskich,
- dogodna dostępność do kolei (Szepietowo),

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak bezpieczeństwa na drodze krajowej nr 66 w obrębie miasta,
- droga wojewódzka nr 678 wymagająca remontu.
- Konieczność remontów niektórych dróg osiedlowych

W zakresie infrastruktury technicznej

- Zaopatrzenie w wodę

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- nowoczesna wybudowana w 2015r. infrastruktura

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- brak jest uwarunkowań ograniczających, istnieje tylko potrzeba skanalizowania i zwodociągowania nowopowstałych terenów osiedli.
- oczyszczanie ścieków

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- oczyszczalnia ścieków nowa wybudowana w 2015r.,
- dość dobrze rozbudowana sieć kanalizacji sanitarnej, istnieje tylko potrzeba skanalizowania i zwodociągowania nowopowstałych terenów osiedli.

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- istnieje tylko potrzeba skanalizowania i zwodociągowania nowopowstałych terenów.

Elektroenergetyki

Uwarunkowania wspierające rozwój:

- ilość stacji transformatorowych oraz moc transformatorów jest wystarczająca w stosunku do potrzeb,
- lokalizacja stacji transformatorowej 110/15 kV (GPZ) w Wysokim Mazowieckiem powoduje stosunkowo łatwą dostępność do zasilania w energię elektryczną,
- aktualnie dostarczana jest moc i energia elektryczna do odbiorców w ilościach przez nich zapotrzebowanych,

Uwarunkowania ograniczające rozwój:

- konieczność zachowania stref ochronnych od istniejących linii napowietrznych 110 kV oraz wiązek linii 15 kV (zwłaszcza wyjść liniowych w okolicach GPZ).

9. Strategia rozwoju miasta

Cele rozwoju miasta Wysokie Mazowieckie

Jako główny cel uznaje się osiągnięcie harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju struktury przestrzennej miasta, zapewniającej sukcesywny wzrost jakości zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku, przy zachowaniu właściwych relacji między strategicznymi celami szczegółowymi.

Cele przyrodnicze

Cele przyrodnicze wyrażają się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez:

1. Zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkania mieszkańców w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektrostatycznego promieniowania niejonizującego.
2. Ochrona wód rzeki Brok oraz wód gruntowych poprzez dalszą rozbudowę kanalizacji.
3. Ochrona powierzchni ziemi poprzez rozbudowę i modernizację PSZOK-u.
4. Kontynuacja rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie miasta.
5. Podjęcie działań w celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Cele ekonomiczne

Cele ekonomiczne wyrażają się w kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny wielostronny rozwój gminy.

1. Zapewnienie maksymalnego wsparcia dla tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw.

Cele społeczne

1. Powiększenie zaplecza mieszkaniowego, termomodernizacja i zastosowanie OZE w istniejących zasobach miasta,
2. Kontynuacja modernizacji i doposażenie zaplecza edukacyjnego
3. Podjęcie działań w celu aktywizacji najbardziej zagrożonych grup społecznych
4. Podjęcie działań w celu rewitalizacji rejonów miasta najbardziej zagrożonych, także poprzez działania inwestycyjne prowadzące do próby rozwiązania problemów społecznych.
5. Modernizacja budynku OSP w Wysokiem Mazowieckiem.

Cele strukturalno – przestrzenne

Cele strukturalno - przestrzenne polegają na zachowaniu oraz przywróceniu ładu przestrzennego w zagospodarowaniu gminy.

1. Dokonywanie zmian w dokumentach planistycznych w sposób umożliwiający rozwój miasta,
2. Modernizacja fontanny w parku miejskim przy ul. Ludowej w Wysokiem Mazowieckiem
3. Ochrona przestrzeni kulturowej i tożsamości i lokalnej

Cele infrastrukturalne

1. Podnoszenie standardu życia mieszkańców gminy poprzez rozwój systemów infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku min. OZE.
2. Uzbrojenie nowopowstałych osiedli przy ul. Warszawskiej i Ogrodowej,

3. Remont i przebudowa dróg w mieście min: ul. Przechodnia, Podlaska, Ogrodowa, Akacyjowa, Kwiatowa, Trakt Suraski, ulice osiedla Kardynała Wyszyńskiego i Zorza,
4. Przebudowa drogi krajowej nr 66 oraz drogi wojewódzkiej nr 678.
5. Modernizacja wnętrza Miejskiego Ośrodka Kultury w Wysokiem Mazowieckiem

III. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA OBSZARZE MIASTA

W mieście niezbędne jest przeprowadzenie zmian w wielu dziedzinach funkcjonowania. Należy zrealizować zadania mające na celu poprawę atrakcyjności terenów, przyciągnięcie inwestorów, podniesienie poziomu życia, rozwiązania pojawiających się problemów społecznych.

W Strategii Rozwoju do realizacji przyjęto projekty i zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze z uwzględnieniem:

- zmiany w strukturze gospodarczej obszaru
- zmiany w strukturze przestrzennej
- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury drogowej
- poprawę stanu środowiska naturalnego
- stworzenie warunków do aktywizacji społecznej,

Lista zadań do realizacji:

1. Uzbrojenie terenów nowych osiedli w kanalizację sanitarną, deszczową, wodociąg oraz infrastrukturę drogową,
2. Rozbudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Wysokiem Mazowieckiem,
3. Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach edukacyjnych miasta, pływalni miejskiej oraz urzędu miasta,
4. Montaż ogniw fotowoltaicznych przy miejskiej oczyszczalni ścieków w Wysokiem Mazowieckiem,
5. Termomodernizacja i montaż OZE przy hali sportowej w Gimnazjum w Wysokiem Mazowieckiem,
6. Prowadzenie działań edukacji ekologicznej w formie budowy obiektów małej architektury i organizowaniu zajęć.
7. Remont Przedszkola Miejskiego nr 2 w Wysokiem Mazowieckiem (etap III),
8. Modernizacja budynku OSP w Wysokiem Mazowieckiem.
9. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów zabudowy wielorodzinnej
10. Modernizacja fontanny w parku miejskim przy ul. Ludowej w Wysokiem Mazowieckiem
11. Remont i przebudowa dróg w mieście min: ul. Przechodnia, Podlaska, Ogrodowa, Akacyjowa, Kwiatowa, Trakt Suraski, ulice osiedla Kardynała Wyszyńskiego i Zorza,

12. Przebudowa drogi krajowej nr 66 oraz drogi wojewódzkiej nr 678. (nie umieszczana w tabeli pkt. IV strategii ponieważ burmistrz nie jest zarządcą tych dróg ale w małej możliwości finansowych i ustawowych planuje się wsparcie budowy obu dróg)
13. Modernizacja Miejskiego Ośrodka Kultury w Wysokiem Mazowieckiem

IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

lp	Nazwa zadania	Okres realizacji	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Przewidywane źródła finansowania	Przewidywany koszt zadania w tys. zł
1	Uzbrojenie terenów osiedla przy ul. Warszawskiej w kanalizację sanitarną, deszczową, wodociąg oraz infrastrukturę drogową,	2016-2020	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	JST/UE/budżet państwa	12 550
2	Uzbrojenie terenów osiedla przy ul. Ogrodowej w kanalizację sanitarną, deszczową, wodociąg oraz infrastrukturę drogową i budowa i budowa infrastruktury drogowej całej ulicy.	2016-2020	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	JST/budżet państwa	2 600
3	Rozbudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Wysokiem Mazowieckiem	2017-2018	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie/ ZWKiEC Sp. z o.o. w Wysokiem Mazowieckiem	JST/UE	800
4	Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach edukacyjnych miasta, pływalni miejskiej oraz urzędu miasta,	2016-2018	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie / poszczególne jednostki	JST/UE/budżet państwa	900
5	Montaż ogniw fotowoltaicznych przy miejskiej oczyszczalni ścieków w Wysokiem Mazowieckiem,	2017-2019	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie / ZWKiEC Sp. z o.o. w Wysokiem Mazowieckiem	JST/UE/budżet państwa	500
6	Termomodernizacja i montaż OZE przy hali sportowej w Gimnazjum w Wysokiem Mazowieckiem,	2016-2018	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie/ Gimnazjum w Wysokiem Mazowieckiem	JST/UE/budżet państwa	500
7	Prowadzenie działań edukacji ekologicznej w formie budowy obiektów małej architektury i organizowaniu zajęć.	2015-2020	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	JST	100
8	Remont pomieszczeń Przedszkola Miejskiego nr 2 w Wysokiem Mazowieckiem (etap III),	2016-2017	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie/ Przedszkole Miejskie nr 2	JST/UE	900
9	Modernizacja budynku OSP w Wysokiem Mazowieckiem.	2017-2018	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	JST/UE	237
10	Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji	2016-2017	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie / MOPS		150

11	Modernizacja fontanny w parku miejskim przy ul. Ludowej w Wysokiem Mazowieckiem	2016-2017	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	JST/UE	550
12	Remont i przebudowa dróg w mieście min: ul. Przechodnia, Podlaska, Akacyjowa, Kwiatowa, Trakt Suraski, ulice osiedla Kardynała Wyszyńskiego i Zorza (inwestycja będzie wykonywana etapami)	2016-2020	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie	JST/budżet państwa	8 000
13	Modernizacja Miejskiego Ośrodka Kultury w Wysokiem Mazowieckiem	2017-2019	Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie/ MOK	JST/UE	8 500

VI. POWIĄZANIA PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY.

Samorząd Miasta Wysokie Mazowieckie od wielu lat realizuje inwestycje wpływające na poprawę wielu dziedzin życia. Korzystając z własnego budżetu oraz różnych źródeł dofinansowania tj. Unia Europejska, Bank Światowy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Urząd Kultury, Fizycznej i Sportu zostały przeprowadzone zadania:

- budowa krytej pływalni
- odbudowa nawierzchni asfaltowych
- budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej
- modernizacja kotłowni węglowej na gaz
- budowa oczyszczalni ścieków
- budowa hali sportowej
- modernizacja stadionu miejskiego
- przebudowa i automatyzacja stacji uzdatniania wody,
- zmodernizowanie i rozbudowanie składowiska nieczystości stałych
- termomodernizacja Szkoły Podstawowej Nr 1
- termomodernizacja Gimnazjum
- Remont Przedszkola Miejskiego nr 1 i Nr 2
- montaż OZE na 4 obiektach edukacyjnych oraz pływalni miejskiej

Zadania przewidziane w strategii są kontynuacją wieloletniej polityki samorządu, która skoncentrowała się na działaniach inwestycyjnych w najważniejsze dla społeczeństwa i przyrody aspekty.

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Realizacja projektów z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej będzie miała bezpośredni pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze, gospodarkę przestrzenną, strefę społeczną i kulturalną.

Zrealizowany projekt inwestycyjny będzie analizowany pod kątem osiągnięcia n/w wskaźników

wskaźnik produktu

- długość wybudowanych, przebudowanych dróg
- długość wybudowanej, zmodernizowanej kanalizacji,
- liczba mieszkańców objęta zagospodarowaniem odpadów stałych, segregacji,
- ilość powstałych, zmodernizowanych obiektów kulturalnych,
- liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
- liczba zmodernizowanych i nowopowstałych obiektów edukacyjnych,
- liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej,
- Ilość zainstalowanych/ wybudowanych instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej
- liczba poddanych modernizacji budynków społeczno – kulturalnych
- liczba opracowanych planów
- powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych.

wskaźnik rezultatu-

- oszczędność w kosztach eksploatacji pojazdów,
- skrócenie czasu przejazdu
- zwiększenie poziomu skanalizowania obszaru miasta,
- poprawa czystości wód powierzchniowych,
- zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska odpadami stałymi,
- zwiększenie zainteresowania społeczeństwa sportem i życiem kulturalnym,
- liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- podniesienie standardu życia mieszkańców,
- potencjał objętej wsparciem infrastruktury,
- wzrost liczby osób korzystającej z infrastruktury,

- liczba osób korzystających z wybudowanej infrastruktury OZE,
- wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją i ulepszeniem nawierzchni
 - wskaźnik ilości ścieków dopływających do oczyszczalni w stosunku do jej przepustowości,
- liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury kulturalnej,
- liczba osób korzystających z odnowionych przestrzeni publicznych i półpublicznych.

VIII. WDRAŻANIE PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Odpowiedzialność za wdrożenie Strategii Rozwoju Miasta spoczywać będzie na Radzie Miasta oraz Burmistrzu Miasta.

Zgodnie z zapisami Ustawy o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta, odpowiada za inicjowanie, formułowanie, zabezpieczenie środków finansowych i realizację zadań gminy, a więc za programowanie i realizację celów strategicznych oraz za monitorowanie i nadzór nad całością działań podejmowanych w gminie na rzecz rozwoju. W rękach Burmistrza Miasta skupiają się wszystkie działania związane z wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego.

Rada Miasta uchwalając Strategię określiła główne kierunki polityki rozwoju na poziomie gminy.

Odpowiedzialnym za wybór bezpośrednich wykonawców inwestycji oraz dostawców usług i towarów, a także za wykonanie wszelkich zaplanowanych i finansowych działań niezbędnych dla osiągnięcia wyznaczonych celów będzie Burmistrz Miasta.

Za przeprowadzenie przetargów na inwestycje i usługi związane z realizacją projektów zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego odpowiadać będzie Referat Mienia Komunalnego Inwestycji Remontów oraz Rolnictwa Urzędu Miasta.

Za gromadzenie odpowiedniej dokumentacji i danych pozwalających na pełną kontrolę sposobu realizacji projektu odpowiedzialni będą wyznaczeni pracownicy z Referatu Mienia Komunalnego Inwestycji Remontów oraz Rolnictwa, Referatu Finansowego i Referatu Organizacyjnego tegoż Urzędu, poszczególnych jednostek edukacyjnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Podstawową zasadą, na której opierać się będzie zarządzanie planem jest zasada zrównoważonego rozwoju. Podstawą wdrażania musi być zintegrowane działanie.

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.

W celu zapewnienia efektywnego i oszczędnego wydatkowania publicznych środków finansowych stworzono spójny system monitorowania programu.

Odpowiedzialność za monitorowanie Strategii spoczywać będzie na Komisji ds. Funkcjonowania Miasta, która będzie dokonywać okresowych przeglądów wdrażania programu lokalnego. Bieżący monitoring sprawowany będzie przez instytucję zarządzającą programem w urzędzie miasta czyli Burmistrza Miasta, a w jego imieniu Sekretarza Miasta. Zobowiązuje się do raportowania raz na kwartał, raport roczny i na koniec inwestycji .

Dla prawidłowego monitorowania niezbędne jest śledzenie zarówno postępów w realizacji celów Strategii, jak i materializujących się priorytetów i działań. Ma to umożliwić ocenę prawidłowości i efektywności zadań oraz sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany. Analiza powinna odbywać się w dwóch płaszczyznach, obejmujących ewolucję sytuacji wewnętrznej gminy oraz zmiany zachodzące w jej otoczeniu.

System monitorowania Strategii Rozwoju obejmował będzie obserwację realizacji celów i priorytetów rozwoju oraz realizację programu i projektów z niego wynikających.

System monitorowania strategii rozwoju ma zapewnić kontrolę efektywnej realizacji przyjętych programów, osiągniętych rezultatów i wpływu, jaki wywierają podejmowane działania, skuteczne informowanie i ocenie realizacji – wdrażanie celów i priorytetów. Monitoring powinien umożliwić korygowanie działań, które nie przynoszą planowanych efektów, reagowanie na zmiany sytuacji w regionie oraz przedstawianie opinii publicznej. rozliczenia przeznaczonych i wykorzystanych publicznych środków finansowych przeznaczanych na wsparcie rozwoju regionalnego.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie jest wyrazem dążeń samorządu do poprawy warunków życia ludności oraz podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Konieczne jest jak największe jej rozpowszechnienie i przybliżenie społeczeństwu oraz nawiązanie kontaktu z otoczeniem lokalnym organizacjami pozarządowymi i potencjalnymi inwestorami.

Strategia Rozwoju Gminy po uchwaleniu przez Radę Miasta Wysokie Mazowieckie zostanie upubliczniona poprzez zamieszczanie na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. W ten sam sposób i dodatkowo w prasie lokalnej społeczeństwo informowane będzie o kolejnych etapach jej wdrażania.

